

Intohimona... 8

HARVINAISSET KASVIT

Ruttojuuren erikoismuodolla on pehmeät ja karvaiset lehdet.

Keräilijän erikoiset

Hannele Holmbergille harvinaisten kasvien etsiminen ja niiden istuttaminen omalle pihalle on intohimo. Koko ajan tulee esiin uusia ihannoituksia, joille pitää raivata puutarhassa tilaa.

Teksti Anna Aho Kuvat Kirsi Salovaara

Upeat yksityiskohtat houkuttavat katsoon lähelle. Vanha kurjenmiekkalauke "Gracchus" kukkii kesäkuussa.

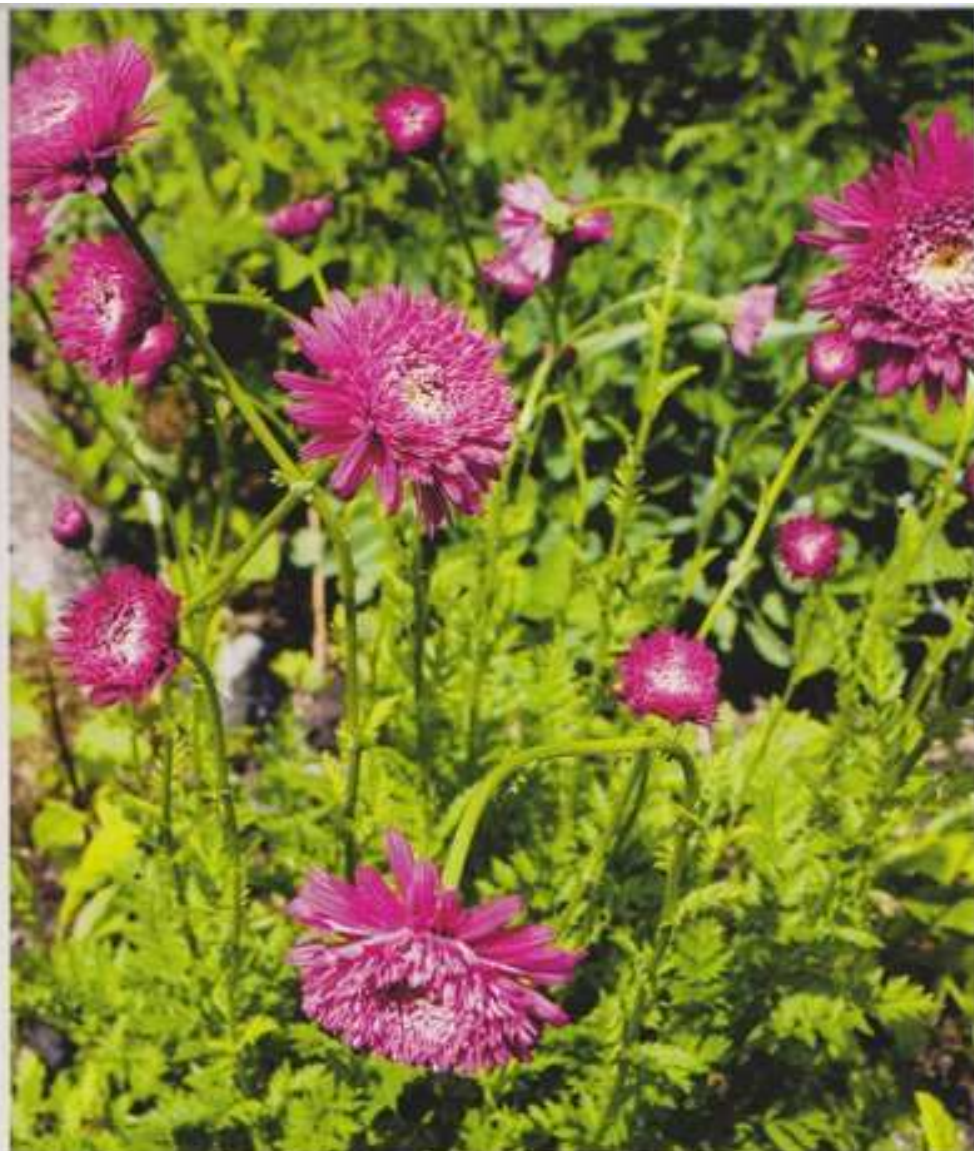
Pihasuunnittelu Hannele Holmberg

*"Puutarhasta"
saan voimaa.*

Erikoisten kasvien
puutarhassa on tilaa
myös oleskelulle.

Pihasuunnittelu Hannale Holmberg

Kerrottukukkainen, punainen päivänkakkara on nimetön harvinaisuus, jonka Hannele löysi Virossa.

Hannele Holmberg rakastaa erikoisia kasveja.

Kirjavalehtinen amppelimakсарuoho 'Mediovariegatum' ja punalehtinen japanivaahtera kasvavat kivikkoryhmässä.

Herkoisen kasvin voi löytää vaikkapa näin: Kun puutarhaohjelma *Lentävä puutarhuri* alkaa, pihasuunnittelija Hannele Holmberg katsoo ruutua silmällä tarkkana. Ei niinkään ohjelman juontajan Chris Beardshaw'n vuoksi vaan ohjelmassa vaikka vain vilauksesta näkyvien kasvien taltia. Hei, tuossa näkyi jotain kiinnostavaa! Sen Hannele haluaa omalle pihalleen.

Alkaa kiivas nimen etsintä ja tutkimustyö. Kun tieteellinen nimi on selvillä, Hannele syöttää sen internetin hakukoneelle. Parhaimmassa tapauksessa hakukone löytää useita taimistoja, jotka myyvät kasvia joko taimena tai siemeninä. Tilaus onkin jo helppoa mistä päin maailmaa tahansa.

Eipä aikaakaan, kun taimi saapuu postitse. Nyt Hannelen piharuukussa kasvaa kirjavalehtinen verenpisara 'Tom West'.

USEIMMAT KASVIT ovat päätyneet Hannelen pihalle verenpisaran tapaan eli siemenenä tai

taimena ulkomailta. On aivan tavallista, että kirjekuoren tai paketin postileima kertoo lähetysten tulevan Uudesta-Seelannista tai Yhdysvalloista. Kruunufikankontti matkasi Tanskasta, karhunvadelma Englannista ja keltakakkero Itävaltasta.

Hannelen puutarhassa pitäisikin kulkea kasvien tieteellinen nimistö kädessä. Ja suomalaisen viljelykasvien nimistön lisäksi mukana pitäisi olla koko maailman kasvit sisältävä nimistö, sen verran eksoottisia Hannelen suoja-tilat ovat. Vai mitä sanotte perennoista nimeltä ramonda ja *Anisodus baridus*?

Hannele ei tosiaan ole kiinnostunut menemään siitä, mistä aitu on matalin.

- Mitä enemmän joudun tekemään työtä jonkin kasvin saadakseni, sitä parempi. Arvostan kasveja joita ei saa helposti, Hannele Holmberg sanoo.

Innostus kasveihin ja puutarha-alaan on perua vanhemmilta, jotka kasvattivat kesäkukkia myyntiin. Vanhempien työtä omalla tavallaan

Tummalehtinen komeakotakuusama häikäydyttää.

Niittysinilätvä 'Stairway to Heaven' on kirjava.

Kesälevisiä 'Little Plum' viihtyy kivenkolossa.

on jatkanut myös Hannelen veli Jouko Pukki, joka kasvattaa pelargoneja Pukin Puutarhassa.

Hannele kävi aikuisiällä puutarhurikoulun ja perusti sitten pihasuunnittelufirman.

- Minulle olisi lomaa, jos saisin olla rauhasa pihalla. Puutarhasta saan voimaa, Hannele sanoo.

ERITYISESTI KIRJVALEHTISET kasvit kiinnostavat Hannele Holmbergia. Ryhmistä löytyy miinkin tavallisilta kuulostavia kasveja kuin rotkokielo, patjarikko, kultatyräkki, mansikka ja unelmatädyke. Mutta ulkonaöltään ne ovat eri tavoin kirjavia eli kaikkea muuta kuin tavallisia.

Tuossa kasvaa niittysinilätvä 'Stairway to Heaven', jonka lehdet ovat kauttaaltaan valko-vihreäraitaiset. Japaninhappomarja 'Harlequin' on purppuranpunainen, mutta uusissa versoisissa on lisäksi sekoitus kermanvalkoista ja vaaleanpunaista.

KEMIÖSSÄ ON SUOTUISAT olot kasveille, sillä se sijaitsee kasvuyöhykkeellä 1b. Puolentoista hehtaarin pihassa on enemmän ja vähemmän istutettuja alueita. Pieni metsäkökin on saanut hiljalleen lisää lajeja. Alppiruusut, kärsäkallat, kolmilohdet, orkideat, laakerikirsikka ja tarha-adiantumi menestyvät mainiosti siimeksessä.

Viisi vuotta sitten Hannele otti haltuun lämpimässä rinteessä kasvaneen perunamaan ja muutti sen kivikkoryhmäksi. Siellä kasvaa mitä

Hakuropajulla on vaaleat versojen kärjet.

Keltakukkainen lemmikki on ihana erikoisuus.

Haltiankukka 'Stoplight' näkyy kaus.

Arkojen perennojen talvisuojaus

Paras keino arkojen perennojen talvenkeston parantamiseen on perustaa perennaistutus vettä läpäisevälle paikalle tai lisätä maahan hiekkaa ennen istutusta. On tärkeää, etteivät juuret ja maan rajassa olevat kasvupisteet pääse jäätymään.

Pahinta on, jos maa jää kovin märäksi syksyllä ja jäätyy. Rauta voi jopa nostaa perennan juurakkoa yöspäin. Syksyllä maan pintaa on hyvä muotoilla niin, että pintavesi pääsee valumaan pois. Kohopenkki on hyvä pakka aroille perennoille.

Vähälumisilla rannikkoalueilla arkojen perennojen ympärille voi syksyllä kasata lehtä ja havunoksia. Suojat poistetaan vasta kasvun alottua keväällä.

"Arvoistan
kasveja joita ei
saa helposti."

Päivi ja Pentti
maja "Rosa"
kuukausi hennon
vaaleanpunaisen kukin.

Pihasuunnittelu Hannele Holmberg

Kivikkoryhman erikoisuuk-
sia: yhinä keltaneulasinen tar-
hakasja 'Carberry Gold', kas-
kolla sataanviihko ja päänöllijä
'Peny's Warth' sekä alina kaa-
piöpaissampitka.

"Pienimpien
kasvien ihailuun
suosittelen
suurenustlasia."

Pihasuunnittelu Hannele Holmberg

ilmeellisimpiä kasveja. On monivuotinen tohvelikukka, paunikoiden heimoon kuuluva *Orostachys sphegosa*, tummalehtinen käärmeenparta ja kirjokunsuma, joka oikeastaan on huonekasvi.

Keltalehtinen trumpettipuu, lehtojalava 'Jacqueline Hillier' ja kirjavalehtinen pyökki edustavat mallikkaasti puuvartisia erikoisuuksia. Eläväksi fossiiliksi nimetty neidonhiuspuukin on talvehtinut.

HANNELE MUISTAA SUUREN osan kasveistaan ulkoa, mutta nimilaput varmistavat asiaa. Niitä tarvitaan senkin vuoksi, että osa kasveista on niin pieniä.

– Ensän keräsin isoja ja näyttäviä lajeja. Sitten kiinnostuin aina vain pienemmistä ja pienemmistä, joitakin suosittelen katsomaan suurenuslasilla, Hannele naurahtaa.

Suosikkeja Hannelella on useita. Lajinsa pienimmät ja suurimmat kiinnostavat keräilijää.

Hannele Holmberg kuuluu moniin kansainvälisiin kasvikerhoihin ja -yhdistyksiin. Näiden

koukka jäsenet järjestävät siemen- ja taimivaihtoa. Ulkomaisista taimistoista tilattavissa taimissa on mukana laatuserifikaatti, joka takaa ettei kasvilla ole tauteja.

Hannele kulkee antennit koholla myös lomareissuillaan ulkomailla. Siemeniä hän on kerännyt esimerkiksi eräästä kurjenpolvesta, joka kasvoi itävaltalaisessa metsässä. Veljentyttö puolestaan toi Kaliforniasta kiertojen sukun kuuluvan kasvin.

Punaisen kerrottukukkaisen päivänkakkaran tie Hannelen pihaan kulki Viron kautta. Vuosia sitten Hannele oli siellä matkalla ja huomasi, että eräs iäkäs tati myi torilla jännän näköistä kasvia leikkokukkana.

– Juttelimme hetken ja kävi ilmi, että tädillä kasvaa kerrottukukkaista päivänkakkaraa pihallaan. Lähdimme siltä seisomalta taksilla hakemaan juurakonpalaa, Hannele kertoo.

KASVEJA ON TUHANSITTAIN ja suuri osa niistä on harvinaisuuksia. Hannele suojaa

Lehtojalava 'Jacqueline Hillier' on hieno pensas.

Näkkeihin kuuluvalla lajilla *Jeffersonia diphylla* on kauniit perhosenmuotoiset lehdet. Sen valkoiset kukat aukeavat keväällä.

Monivuotinen tohvelikukka on talvehtinut Hannelen kivikkoryhmissä hyvin.

Jättitaukko ei jää huomaamatta.

Sinilatvojen sukuun kuuluva kaunotar.

Lehtoakileija ja kyynelkoivu ovat soma pari.

niistä kuitenkin vain kaikkein arimmat.

– Perennojen talvehtimisessä kosteus on pahin vastus. Siksi liialta kosteudelta suojaaminen on tärkeintä, Hannele sanoo.

Hiekkainen maaperä auttaa, sillä vesi hulahtaa siitä nopeasti läpi. Silti Hannele laittaa arimpien perennojen suojaksi havunoksia ja katokseksi jonkin levyn tai betonisia kattotiliä. Myös hyvin niukka lannoitus auttaa kasveja talveentumisessa ja talvehtimisessä.

Talvihuhoja on kuitenkin tullut. Eräänä talvena kaikki istutetut sinivaleunikot kuolivat. Mutta yllätys oli, että kaikki itsestään siemenestä levinneet säilyivät!

Huonekasveina tunnetut sipulikasvit kuten nerinet ja jaakopiniljat Hannele säilyttää talven kellarissa. Myös osa kärsäkalloista sekä muutamat muut arkajalat tekevät seuraa. Perunat ovatkin saaneet väistyä kasvien tieltä.

Yleensä Hannele kokeilee kasvin talvenkestoa kolme kertaa. Jos talvehtiminen ei sittenkään onnistu, hän luovuttaa.

– On jännittävää keväällä katsoa, mitä maasta nousee. Jos jokin sellainen kasvi talvehti, jonka ei pitäisi, olen erittäin onnellinen ja tyytyväinen, Hannele sanoo.

MAAPALLOISTUMINEN NÄKYÄ kasveissakin. Matkustelu lisää ihmisten tietoisuutta erikoisista kasveista, ja niitä on helppo tilata internetin kautta lähes mistä päin maailmaa tahansa.

– Harvinaisuuksilla ehtii herkutella nykyään vain vähän aikaa. Sitten ne ovatkin jo yleisesti myynnissä, Hannele Holmberg toteaa.

Hannele ei ole kuitenkaan heittänyt toivoaan, vaan hakee koko ajan uusia, ihania lajeja. Tavalliset kasvit saavat puutarhassa antaa tilaa erikoisille ja harvinaisille kasveille. ♣

Lehtoakileija 'Nora Barlow' viehättää herkkyydellään.